

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра теорії та історії педагогіки

«ДОГОДЖЕНО»

Проректор з наукової роботи

Н.М.Віннікова

20 19 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розвиток наукової галузі: компаративістика в сфері освіти

для аспірантів

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

освітнього рівня «доктор філософії»

освітньо-наукової програми 011 Освітні, педагогічні науки

спеціалізації: загальна педагогіка та історія педагогіки; теорія і методика професійної освіти; теорія та методика навчання (українська мова); інформаційно-комунікаційні технології в освіті; теорія та методика навчання (музика); теорія та методика виховання.

Київ – 2018

Розробник:

Локишина Олена Ігорівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та історії педагогіки.

Викладач:

Локишина Олена Ігорівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та історії педагогіки.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки

Протокол від 16.01.2019 р. № 6

Завідувач кафедри _____ (Л.Л. Хоружа)

Керівник освітньо-наукової програми _____ (Л.Л. Хоружа)

Робочу програму перевірено
« 16 » . 01 . 20 19 р.

Завідувач аспірантури, докторантури _____ О. В. Плющик

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № _____
 підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № _____
підпис *П.І.Б.*

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № _____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р., протокол № _____
підпис П.І.Б.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	2 / 60	
Курс	2	2
Семестр	3	3
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	3
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	28	8
Самостійна робота	32	52
Форма семестрового контролю	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Розвиток наукової галузі: Компаративістика у сфері освіти» є формування у аспірантів творчого світогляду про стан функціонування і тенденції розвитку освіти у зарубіжних країнах крізь призму компаративістики в умовах інтеграції національної освіти в європейський та світовий освітній простори, набуття практичних навичок використовувати світові досягнення педагогіки та проводити наукові розвідки з використанням методології компаративних досліджень.

Завдання курсу:

- вивчення основ педагогічної компаративістики;
- забезпечення аспірантів знаннями про стан освіти в країнах зарубіжжя та освітні трансформації в умовах викликів глобалізації та європеїзації;
- формування у здобувачів вмінь здійснювати пошук міжнародних джерельних баз для отримання інформації про глобальні, регіональні та національні закономірності та особливості в освіті;
- розвиток у здобувачів умінь аналітично мислити, здійснювати аналіз та узагальнення інформації про зарубіжний досвід організації освіти, освітні трансформації, моделі забезпечення якості освіти з використанням методології педагогічної компаративістики;
- розвиток здатності на основі порівняння та співставлення виявляти прогресивні зарубіжні ідеї, досвід, практики для підготовки дисертаційних досліджень.

3. Результати навчання за дисципліною

У процесі вивчення курсу здобувачі третього рівня вищої освіти набувають такі компетентності:

- здатність до розуміння предмета педагогічної компаративістики, її завдань і методів дослідження; історії розвитку; методологічних орієнтирів розроблення компаративної складової дисертаційного дослідження; стану,

ключових тенденцій та викликів розвитку освіти зарубіжжя в умовах глобалізації та європеїзації на рівнях шкільної, професійної, вищої освіти та освіти дорослих;

- здатність оперувати базовим понятійно-категоріальним апаратом методології педагогічної компаративістики;
- здатність здійснювати порівняльний аналіз освітніх феноменів, стану, тенденції, закономірностей розвитку освіти у зарубіжжі у національному, регіональному та світовому вимірах на засадах об'єктивності;
- здатність виявляти позитивні та дискусійні аспекти зарубіжного досвіду у контексті перспективності для реформування освіти в Україні;
- здатність до розуміння використовувати методологію компаративних досліджень для підготовки дисертаційного дослідження;
- здатність до розуміння отримувати інформацію і знання про зарубіжний досвід.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна:			Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	
Змістовий модуль I. Компаративістика у сфері освіти як галузь наук про освіту					
Тема 1. Компаративістика у сфері освіти як наука	12	2			10
Тема 2. Становлення і розвиток компаративістики в сфері освіти: глобальний і національний контексти	2	2			
Змістовий модуль II. Освіта в країнах зарубіжжя та освітні трансформації в умовах глобалізації та європеїзації					
Тема 3. Міжнародний вимір освітніх трансформацій в умовах глобалізації та європеїзації	4	2			2
Тема 4. Тенденції розвитку шкільної освіти	4	2			2
Тема 5. Тенденції розвитку вищої освіти: світовий вимір	4	2			2
Тема 6. Освіта дорослих: світовий вимір	4	2			2
Тема 7. Тенденції розвитку педагогічної освіти	4	2			2
Тема 8. Інновації в освіті зарубіжжя	4	2			2
Змістовий модуль III. Дослідницькі орієнтири педагогічної компаративістики					
Тема 9. Компаративна складова дисертаційного дослідження	22		12		10
Разом	60	16	12		32

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна:			Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	
Змістовий модуль I. Компаративістика у сфері освіти як галузь наук про освіту					
Тема 1. Компаративістика у сфері освіти як наука	12	2			10
Тема 2. Становлення і розвиток компаративістики в сфері освіти: глобальний і національний контексти					
Змістовий модуль II. Освіта в країнах зарубіжжя та освітні трансформації в умовах глобалізації та європеїзації					
Тема 3. Міжнародний вимір освітніх трансформацій в умовах глобалізації та європеїзації	6	2			4
Тема 4. Тенденції розвитку шкільної освіти	4				4
Тема 5. Тенденції розвитку вищої освіти: світовий вимір	4				4
Тема 6. Освіта дорослих: світовий вимір	4				4
Тема 7. Тенденції розвитку педагогічної освіти	4				4
Тема 8. Інновації в освіті зарубіжжя	4				4
Змістовий модуль III. Дослідницькі орієнтири педагогічної компаративістики					
Тема 9. Компаративна складова дисертаційного дослідження	22		4		18
Разом	60	4	4		52

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Компаративістика у сфері освіти як галузь наук про освіту

Тема 1. Компаративістика у сфері освіти як наука (2 год.)

Термінологічне поле педагогічної компаративістики. Педагогічна компаративістика як наука та як навчальна дисципліна. Підходи до визначення предмета, мети і завдань педагогічної компаративістики. Функції педагогічної компаративістики. Міждисциплінарний характер педагогічної компаративістики. Методи компаративних досліджень в освіті. Місце педагогічної компаративістики у системі сучасних знань про освіту.

Основні поняття теми: Компаративістика у сфері освіти/педагогічна компаративістика/порівняльна педагогіка, предмет, мета, завдання, методи, функції педагогічної компаративістики.

Тема 2. Становлення і розвиток компаративістики в сфері освіти: глобальний і національний контексти (2 год.)

Виникнення педагогічної компаративістики. Періодизація розвитку педагогічної компаративістики у баченні провідних зарубіжних та вітчизняних учених. Педагогічна компаративістика в умовах глобалізації. Роль і місце педагогічної компаративістики в країнах світу. Витоки педагогічної компаративістики в Україні. Професіоналізація педагогічної компаративістики в незалежній Україні.

Основні поняття теми: Періодизація, професіоналізація, учений-компаративіст, наукова школа компаративістики.

Змістовий модуль II. Освіта в країнах зарубіжжя та освітні трансформації в умовах глобалізації та європеїзації.

Тема 3. Міжнародний вимір освітніх трансформацій в умовах глобалізації та європеїзації (2 год.)

Глобалізація, її позитивні і негативні наслідки. Поняття «глобалізація в освіті», діяльність міжнародних організацій (ЮНЕСКО, Рада Європи, Світовий Банк, Європейська Комісія, ОЕСР) з формування освітньої політики та світового освітнього простору. Поняття «європеїзація освіти», алгоритм та інструменти європеїзації освіти в Європі (програми розвитку освіти, міжнародні проекти). Ефективність/якість та справедливість/рівний доступ як ключова рамка функціонування освіти у світовому та європейському освітньому просторах.

Основні поняття теми: Глобалізація, глобалізація в освіті, ЮНЕСКО, Рада Європи, Світовий Банк, Європейська Комісія, ОЕСР, європеїзація, європеїзація освіти, європейський освітній простір, ефективність/якість, справедливість/рівний доступ до освіти.

Тема 4. Тенденції розвитку шкільної освіти (2 год.)

Ефективність і справедливість в освіті як ключова рамка розвитку шкільної освіти у світі. Тенденція стандартизації освіти – причини виникнення. Генеза стандартів в освіті. Типи освітніх стандартів. Базові характеристики компетентності. Ключові компетентності. Періоди розвитку компетентнісної ідеї в освіті. Бачення ключових компетентностей провідними міжнародними організаціями. Актуалізація цінностей в освіті. Моделі європейського виміру в освіті ЄС і Ради Європи.

Основні поняття теми: Тенденція, стандарт, стандартизація в освіті, компетентність, ключова компетентність, європейський вимір в освіті.

Тема 5. Тенденції розвитку вищої освіти: світовий вимір (2 год.)

Чинники розвитку вищої освіти у світі. Загальні тенденції розвитку вищої освіти: масовизація (причини, прояви, виклики), диверсифікація (рух вищої освіти від культиватора еліти суспільства до сфери підготовки працівників розумової праці в різноманітних галузях економіки, науки, культури, адміністрування – наукомістких галузей промисловості), універсалізація структури (бакалавр, магістр, доктор філософії), університетизація (мотиви,

негативні наслідки), підвищення якості (університет світового класу), забезпечення якості вищої освіти – європейський вимір.

Основні поняття теми: Вища освіта, масовизація, диверсифікація, універсалізація, університетизація, підвищення якості вищої освіти, європейський простір вищої освіти.

Тема 6. Освіта дорослих: світовий вимір (2 год.)

Освіта дорослих: термінологічне поле. Положення освіти дорослих, Загальні тенденції розвитку освіти дорослих (розгалуження, урізноманітнення, трансформація), освіта дорослих як інструмент подолання наслідків індустріальної освіти, освіта дорослих: європейський контекст, освіта дорослих в Україні.

Основні поняття теми: Освіта дорослих, розгалуження, урізноманітнення, трансформація освіти дорослих

Тема 7. Тенденції розвитку педагогічної освіти (2 год.)

Педагогічна освіта, стан вчительства у світі в умовах глобалізації, тенденції розвитку педагогічної освіти: світовий вимір (посилення орієнтації на університетську освіту, запровадження менторства вчителів-початківців), педагогічна освіта у провідних країнах зарубіжжя (США, ФРН, Франція, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії), педагогічна освіта в Європі: стан і тенденції розвитку.

Основні поняття теми: Педагогічна освіта, індукція, менторство, структура педагогічної освіти, навчальний план педагогічної освіти.

Тема 8. Інновації в освіті зарубіжжя (2 год.)

Відкрита освіта та відкриті освітні ресурси (витоки, трактування). Інновації в оцінювання навчальних досягнень учнів та студентів (формувальне оцінювання, MATURA, портфолійне оцінювання (визначення, орієнтири для конструювання моделі формувального оцінювання), міжнародні порівняльні дослідження якості освіти). Підприємливість як нова філософія освіти ЄС та ключова компетентність.

Основні поняття теми: Інновація, відкрита освіта, відкриті освітні ресурси, формувальне оцінювання, MATURA, портфолійне оцінювання, міжнародні порівняльні дослідження якості освіти, підприємливість, підприємницька компетентність.

Змістовий модуль III. Дослідницькі орієнтири педагогічної компаративістики

Тема 9. Компаративна складова дисертаційного дослідження (12 год).

Актуальні ресурси міжнародних організацій для підготовки дисертаційного дослідження. Перспективні інновації в освіті провідних країн зарубіжжя крізь призму дисертаційного дослідження. Підготовка докторів філософії в Україні на засадах Закону України «Про вищу освіту» (2014) та в контексті Болонського процесу. Практика підготовки докторів філософії у

деяких провідних країнах світу. Академічна доброчесність та методи боротьби з плагіатом у зарубіжжі. Дослідницькі гранти для PhD студентів.

Основні поняття теми: Компаративна складова дисертації, академічна доброчесність, плагіат, дослідницький грант.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів

№ з/п	Вид діяльності аспіранта	Макс. кількість балів за	Модуль 1	
			Кільк. одиниць	Макс. кількість балів за вид
1	Відвідування лекцій	1	8	8
2	Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40
3	Робота на практичних (семінарських) заняттях	2	6	12
4	Підготовка ppt презентації	40	1	40
	Макс. кількість балів за видами поточного контролю (МВ)	-	-	100

*Умовою зарахування проходження дисципліни «Розвиток наукової галузі: Компаративістика в сфері освіти» є отримання аспірантом не менше 60-ти балів за результатами всіх видів означених робіт.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1. Компаративістика у сфері освіти як галузь наук про освіту (10 годин)

1. Аналіз наукового апарату освітньої компаративістики.
2. Опис Міжнародної стандартної класифікації освіти 2011 року.

Змістовий модуль II. Освіта в країнах зарубіжжя та освітні трансформації в умовах глобалізації та європеїзації (10 годин)

1. Опис Європейської довідкової рамки ключових компетентностей для навчання протягом життя та порівняння з переліком ключових компетентностей, визначених на законодавчому рівні в Україні.
2. Опис Європейського мовного портфеля.
3. Характеристика міжнародних порівняльних досліджень якості знань учнів як інструменту забезпечення якості освіти.
4. Характеристика інструментів забезпечення якості вищої освіти в європейському та світовому освітніх просторах.
5. Міжнародні рейтинги університетів.

Змістовий модуль III. Дослідницькі орієнтири педагогічної компаративістики (12 годин)

1. Формування е-бази міжнародних організацій, які опікуються освітою у світі.

Критерії оцінювання самостійної роботи		Кількість балів
1.	Своєчасність виконання роботи	1
2.	Презентація роботи (оригінальність, логіка викладу, чіткість, доказовість)	2
3.	Різноманітність використаних джерел	2

7. Рекомендована література

Основна:

1. *Лавриченко Н.М.* Європа освіти і порівняльна педагогіка в їх обоєму поступі // Порівняльно-педагогічні студії, 2009 – № 1.
2. *Лісковацька Х. М.* Становлення та розвиток порівняльної педагогіки як науки в Україні (перша половина XX століття) [Електронний ресурс] / Х. М. Лісковацька // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. – Луганськ, 2012. – № 22 (9). – С. 41-48. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2012_22\(9\)_8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2012_22(9)_8) (дата звернення: 30.11.18). – Назва з екрана.
3. *Локшина О.* Порівняльна педагогіка в Україні у вимірі розвитку світової компаративістики / Олена Локшина // Український педагогічний журнал. – 2015. № 1. – С. 36-46.
4. *Локшина О.* Професіоналізація порівняльної педагогіки в Україні: здобутки і виклики у вимірі педагогічної компаративістики у зарубіжжі [Електронний ресурс] / О. Локшина // Порівняльно-педагогічні студії. – 2014. – № 6. – С. 5–12. – Режим доступу: <http://bit.ly/1NY5HLe> (дата звернення: 30.01.17). – Назва з екрана.
5. *Локшина О.* Тенденція як наукова категорія порівняльної педагогіки [Електронний ресурс] / О. Локшина // Порівняльно-педагогічні студії. – 2011. – № 2. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/7118/1/18585-27831-1-SM.pdf> (дата звернення: 30.11.18). – Назва з екрана.
6. *Ничкало Н.* Порівняльна професійна педагогіка як галузь педагогічного знання [Електронний ресурс] / Н. Ничкало // Порівняльна професійна педагогіка. – 2011. – № 1. – С. 6–18. – Режим доступу: <http://khnu.km.ua/root/res/2-7001-11.pdf> (дата звернення: 20.11.18). – Назва з екрана.
7. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів : хрестоматія / авторський колектив, – К. : Педагогічна думка, 2015. – 176 с.
8. *Сбруєва А.А.* Порівняльна педагогіка: навч. посібник / А.А. Сбруєва. – 2-е вид. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2004. – 320 с.
9. *Сисоєва С.* Порівняльна педагогіка в контексті розвитку освітології [Електронний ресурс] / С. Сисоєва // Освітологія : пол.-укр. щорічник / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Вища пед. шк. Спільн. пол. вчителів. – Варшава ; Київ, 2014. – Вип. 3. – С. 17-23. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ocvit_2014_3_4 (дата звернення: 20.10.18). – Назва з екрана.
10. *Теодорович А. Ю.* Порівняльно-педагогічні дослідження у контексті глобалізації / А. Ю. Теодорович // Проблеми освіти : наук.-метод. зб. / М-во освіти і

науки, молоді та спорту України, Ін-т інновац. технологій і змісту освіти ; [редкол.: Є. М. Суліма [та ін.]. - Київ, 2011. - Вип. 69. – С. 46-52. – Бібліогр.: с. 51-52.

11. *Чепіль М. М.* Порівняльна педагогіка : навч. посіб. : [для студентів ВНЗ] / М. М. Чепіль. - Київ : Академвидав, 2014. – 216 с.

Додаткова:

1. *Джурило А.П.* Стратегії реформування загальної середньої освіти НДР та ФРН у другій половині ХХ століття // Порівняльно-педагогічні студії, 2013 – № 2 (16).

2. Європейська і світова інтеграція в галузі освіти – шлях до підвищення якості освіти / Авшенюк Н.М., Бородієнко О.В., Джурило А.П., Жук Ю.О., Локшина О.І., Маріуц І.О., Пуховська Л.П. / Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [редкол.: В.Г. Кремень (голова), В.І. Луговий (заст. голови), А.М. Гуржій (заст. голови), О.Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В.Г. Кременя. – Київ : Педагогічна думка, 2016. – С. 164-172. (До 25-річчя незалежності України).

3. *Єгоров Г.С.* Стратегія реформування загальної середньої освіти в країнах Європейського Союзу // Історія в школі, 2008 – №4.

4. *Локишина О.І.* Етапи розвитку стратегії Європейського Союзу у галузі освіти // Інформаційні технології і засоби навчання, 2007 – № 2.

5. *Локишина О.І.* Європейська довідкова система як інструмент упровадження компетентнісного підходу в освіту країн-членів Європейського Союзу // Педагогіка і психологія, 2007 – № 1 (54).

6. *Локишина О.* Компетентнісна ідея в зарубіжній освіті: успіхи та проблеми реалізації // Педагогіка і психологія. – 2014. – № 2 (83). – С.33-40.

7. *Локишина О.І.* Міжнародні порівняльні дослідження якості знань учнів як інструмент діагностики якості освітніх систем // Педагогіка і психологія, 2007 – № 2 (55).

8. *Локишина О.І.* Стандартизоване оцінювання навчальних досягнень учнів: світові підходи // Директор школи, ліцею, гімназії, 2003 – № 4.

9. *Мукан Н.* Програми міжнародних освітніх організацій: професійний розвиток американських, британських та канадських учителів загальноосвітніх шкіл / Н. Мукан // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: Д. Герцюк (відп. ред.) та ін.]. - Львів, 2008. – Вип. 23. – С. 178-186.

10. Освітологія: Підготовка експертів у галузі освіти: навч.-метод. посібник / За ред. В.О. Огнев'юка. Авт. колектив: В.О. Огнев'юк, С.О. Сисоєва, О.Б. Жильцов, Л.В. Козак, О.М. Кузьменко, І.І. Тригуб, М.М. Галицька, Н.П. Мазур, Н.А. Побірченко, В.О. Рябенко, М. Зельман, О.О. Коцур. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «Едельвейс». – 2015. – 464 с.

11. *Шпарик О.* Система оцінювання навчальних досягнень в закладах освіти США та країнах ЄС: дослідження науковців КНР / Шпарик Оксана Михайлівна. – Проблеми освіти: наук. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, – К., 2014. – Випуск № 79. – С. 194–197.

12. Bologna process: setting up the European higher education area. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:c11088&from=EN>.
13. Education at Glance 2017. OECD Indicators. http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/education/education-at-a-glance-2017_eag-2017-en#.WgnWLU0v6Uk#page1.
14. ESS Quality Glossary 2010, Developed by Unit B1 "Quality; Classifications", Eurostat, 2010. – http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/coded_files/ESS_Quality_Glossary_2010.pdf
15. European Commission. EU activities in the field of Higher Education https://ec.europa.eu/education/policy/higher-education_en.
16. European Commission/EACEA/Eurydice, 2015. The European Higher Education Area in 2015. Bologna Process. Implementation Report. – http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/182EN.pdf.
17. European Quality Assurance Register for Higher Education <http://www.eqar.eu/>
18. Glossary: quality in education and training, CEDEFOP, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011. – http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4096_en.pdf.
19. Key Data on Education in Europe. – Brussels: Eurydice: EACEA; Eurydice; Eurostat. – 2012, – 208 p.
20. Report to the European Commission on Improving the Quality of Teaching and Learning in Europe's Higher Education, 2013. – http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/library/reports/modernisation_en.pdf.
21. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG) http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_2015.pdf.
12. UNESCO, CEPES (European Centre for Higher Education). Studies on Higher Education. Implementation of the Standards and Guidelines for Quality Assurance in Higher Education in the Central and East-European Countries – Agenda Ahead. Jan Kohoutek (Editor). – Bucharest, 2009. – <http://unesdoc.unesco.org/images/0018/001886/188647e.pdf>

Інформаційні ресурси

1. https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Main_Page
2. <https://ec.europa.eu/education/>
3. <https://www.ed.gov/>
4. <http://www.ibe.unesco.org/>

ДОДАТОК 1

**до робочої програми навчальної дисципліни
«Розвиток наукової галузі: Компаративістика в сфері освіти»**

ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття № 1. Актуальні ресурси міжнародних організацій для підготовки дисертаційного дослідження

План заняття

I. Обговорення теоретичних питань

1. Ключові міжнародні організації, які формують освітню політику у світі.
2. Внесок ключових міжнародних організацій в освіту.

II. Практичні вправи

1. Пошук електронних баз з освіти ключових міжнародних організацій.
2. Складання переліку електронних ресурсів міжнародних організацій, корисних для написання дисертаційного дослідження.

Семінарське заняття № 2. Компаративна складова дисертаційного дослідження

План заняття

I. Обговорення теоретичних питань

1. Важливість компаративної складової для дисертаційного дослідження у сучасних умовах.
2. Можливі формати компаративної складової.

II. Практичні вправи

1. Розроблення формату компаративної складової для дисертаційного дослідження аспіранта.

Семінарське заняття № 3. Перспективні інновації в освіті провідних країн зарубіжжя крізь призму дисертаційного дослідження

План заняття

I. Обговорення теоретичних питань

1. Інновації в освіті провідних країн зарубіжжя у контексті глобалізації та європеїзації.
2. Перспективи запозичення інновацій в освіті провідних країн зарубіжжя в освіту України.

II. Практичні вправи

1. Добір і характеристика інновацій в освіті провідних країн зарубіжжя для дисертаційного дослідження аспіранта.

Семінарське заняття № 4. Підготовка докторів філософії в Україні на засадах Закону України «Про вищу освіту» (2014) та в контексті Болонського процесу. Практика підготовки докторів філософії у деяких провідних країнах світу.

План заняття

I. Обговорення теоретичних питань

1. Закон України «Про вищу освіту» (2014) про підготовку докторів філософії в Україні.

2. Підготовка докторів філософії у зарубіжжі.

II. Практичні вправи

1. Характеристика алгоритму підготовки докторів філософії в Україні.

Семінарське заняття № 5. Академічна доброчесність та методи боротьби з плагіатом у зарубіжжі

План заняття

I. Обговорення теоретичних питань

1. Сутність академічної доброчесності у законодавстві про освіту в Україні.

2. Підходи до дотримання академічної доброчесності у зарубіжних країнах.

II. Практичні вправи

2. Обґрунтування алгоритму дотримання академічної доброчесності при написанні дисертаційного дослідження аспіранта.

Семінарське заняття № 6. Дослідницькі гранти для PhD студентів

План заняття

I. Обговорення теоретичних питань

1. Міжнародні організації, що надають дослідницькі гранти для виконання дисертаційного дослідження.

2. Формати дослідницьких грантів.

II. Практичні вправи

3. Добір дослідницьких грантів для дисертаційного дослідження аспіранта.